

METODOLOŠKO POJASNILO

Doris Kuhelj

HITRORASTOČA PODJETJA

To metodološko pojasnilo se nanaša na objavljanje podatkov:

- Hitrorastoča podjetja, Slovenija, letno (Prva objava\Elektronska objava)

December 2024

Kazalo

1	NAMEN.....	3
2	PRAVNI OKVIR.....	3
3	ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI.....	3
4	IZBOR ENOT OPAZOVANJA.....	3
5	ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV.....	4
6	DEFINICIJE.....	4
7	POJASNILA.....	5
8	OBJAVLJANJE PODATKOV.....	6
9	REVIDIRANJE PODATKOV.....	7
10	DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA.....	7

1 NAMEN

Namen objave podatkov o hitrorastočih podjetjih je prikaz podatkov o hitrorastočih podjetjih glede na rast števila zaposlenih. Ključni statistiki sta število podjetij in število zaposlenih v hitrorastočih podjetjih.

2 PRAVNI OKVIR

- [Letni program statističnih raziskovanj \(LPSR\)](#)
- [Zakon o državni statistiki \(Uradni list RS, št. 45/95 in 9/01\)](#)
- Uredba (EU) št. 2152/2019 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. novembra 2019 o evropski poslovni statistiki in razveljavitvi desetih pravnih aktov na področju poslovne statistike (CELEX: 32019R2152)
- Izvedbena uredba Komisije (EU) št. 1197/2020 z dne 30. julija 2020 o določitvi tehničnih specifikacij in ureditev v skladu z Uredbo (EU) 2019/2152 Evropskega parlamenta in Sveta o evropski poslovni statistiki in razveljavitvi desetih pravnih aktov na področju poslovne statistike (CELEX: 32020R1197)

3 ENOTA, KI JO OPISUJEJO OBJAVLJENI PODATKI

Enota, ki jo opisujejo objavljeni podatki, je hitrorastoče podjetje registrirano za opravljanje pretežno tržne dejavnosti na ozemlju Republike Slovenije, ki je bilo aktivno vsaj del opazovanega obdobja.

4 IZBOR ENOT OPAZOVANJA

Enote opazovanja so podjetja, registrirana za opravljanje pretežno tržne dejavnosti, na ozemlju Republike Slovenije, ki so bila aktivna vsaj del opazovanega obdobja. Podjetja, ki po Standardni klasifikaciji institucionalnih sektorjev (SKIS) spadajo v sektor Država (SKIS 13) in v sektor Neprofitni izvajalci storitev gospodinjstvom (SKIS 15), niso zajeta v raziskovanju.

Seznam enot opazovanja smo določili na podlagi zajema s pragom. V raziskovanje so zajeta tržna podjetja, ki so imela v prvem letu spremljanja triletno rasti vsaj 10 zaposlenih in so opravljala katero izmed dejavnosti po SKD 2008: Rudarstvo (B), Predelovalne dejavnosti (C), Oskrba z električno energijo, plinom in paro (D), Oskrba z vodo, ravnanje z odplakami in odpadki, saniranje okolja (E), Gradbeništvo (F), Trgovina, vzdrževanje in popravila motornih vozil (G), Promet in skladiščenje (H), Gostinstvo (I), Informacijske in komunikacijske dejavnosti (J), Finančne in zavarovalniške dejavnosti (K), Poslovanje z nepremičninami (L), Strokovne, znanstvene in tehnične dejavnosti (M), Druge raznovrstne poslovne dejavnosti (N), Izobraževanje (P), Zdravstvo in socialno varstvo (Q), Kulturne, razvedrilne in rekreacijske dejavnosti (R), Popravila

računalnikov in izdelkov za široko rabo (S95) ter Druge storitvene dejavnosti (S96).

V raziskovanju opazujemo statistično dejavnost, ki je kot glavna določena v Statističnem poslovnem registru (SPRS) za statistični namen in se v posameznih primerih razlikuje od registrirane dejavnosti, določene v Poslovnem registru Slovenije (PRS), ki ga vodi Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES). Statistična dejavnost se določa pri pomembnejših enotah, in sicer tistih, pri katerih je iz obstoječih statističnih podatkov razvidno, da bi bila njihova razvrstitev po teh podatkih drugačna od razvrstitve te enote glede na registrirano dejavnost.

Podjetja so aktivna, če so med letom opazovanja izkazovala prihodke od prodaje ali zaposlene ali investicije. Letno v raziskovanju opazujemo približno 8.000 aktivnih enot.

5 ZBIRANJE IN VIRI PODATKOV

Podatki se zbirajo letno.

Glavni vir podatkov za izvajanje statističnega raziskovanja Hitrorastoča podjetja so podatki o aktivnih podjetjih na območju Republike Slovenije iz SPRS, ki ga vodi in vzdržuje Statistični urad RS (SURS).

SPRS vodi in vzdržuje SURS. SPRS je namenjen poročanju podatkov Eurostatu, ki je obvezno v skladu z Uredbo (ES), št. 177/2008 Evropskega parlamenta in Sveta o vzpostavitvi skupnega okvira za poslovne registre v statistične namene. Osnovni vir podatkov za SPRS je PRS; vodi ga AJPES, in sicer od 15. 7. 2002 na podlagi 71. člena Zakona o plačilnem prometu (Uradni list RS, št. 30/02). Poleg teh podatkov uporabljamo tudi podatke iz drugih administrativnih zbirk ter podatke, zbrane na podlagi programa statističnih raziskovanj. Podatki za posamezne spremenljivke, ki v SPRS morda manjkajo, se pripišejo v skladu z ustrežno statistično metodologijo.

Enote so v SPRS zajete iz PRS za referenčno leto, in sicer s stanjem 31. 12., vključno z enotami, ki so bile med letom ukinjene in za katere je to zabeleženo v PRS.

SPRS je bolj podrobno predstavljen v Metodološkem pojasnilu Podjetja.

Podatkov za to raziskovanje ne pridobivamo iz administrativnih virov.

6 DEFINICIJE

Hitrorastoče podjetje je podjetje z več kot 10-odstotno povprečno letno rastjo v triletnem obdobju, ki ima v prvem letu spremljanja triletne rasti vsaj 10 zaposlenih. Rast se meri s številom zaposlenih. Leto opazovanja je zadnje leto spremljanja triletne rasti. Iz skupine teh podjetij se izločijo tista podjetja, ki sta

se jim število zaposlenih povečalo zaradi pripojitve (po novi uredbi poimenovano podjetja z visoko rastjo).

Gazela je hitrorastoče podjetje, staro do 5 let (v novi uredbi poimenovano mlado podjetje z visoko rastjo).

Podjetje je pravna ali fizična oseba, ki je med letom opazovanja izkazala prihodek od prodaje ali zaposlene ali investicije ter bila tako aktivna vsaj del opazovanega obdobja. Podjetje lahko sestavlja več lastniško povezanih pravnih oseb, v kolikor na trgu deluje kot eno samostojno podjetje.

Zaposlene osebe so osebe, ki delajo pri delodajalcu (pri pravnih osebah, samostojnih podjetnikih ali drugih registriranih fizičnih osebah) in prejemajo plačo ter so na podlagi pogodbe o zaposlitvi obvezno socialno zavarovane. Pogodba o zaposlitvi je lahko sklenjena za nedoločen ali določen čas, ne glede na to, ali gre za zaposlitev s polnim delovnim časom ali z delovnim časom, krajšim od polnega. Med zaposlene osebe se štejejo tudi pripravniki in osebe, udeležene pri javnih delih, ter družbeniki zasebnih družb in zavodov v RS, ki so poslovodne osebe (če niso obvezno zavarovani na drugi podlagi). Med zaposlene osebe se ne štejejo študenti in dijaki, ki občasno delajo za delodajalca in prejemajo plačilo. Med zaposlene osebe so vključeni detaširani delavci v delovnem razmerju pri delodajalcu s sedežem v RS, poslani na delo ali na strokovno izpopolnjevanje v tujino. Od leta 2022 naprej so vključene tudi osebe, ki so istočasno zaposlene v več podjetjih.

7 POJASNILA

7.1 KLASIFIKACIJE

Standardna klasifikacija dejavnosti [SKD 2008](#) je nacionalna različica evropske statistične klasifikacije gospodarskih dejavnosti NACE Rev. 2.

Klasifikacija NUTS (Nomenclature des Unites Territoriale pour Statistique) oz. Klasifikaciji statističnih teritorialnih enot je bila vzpostavljena za statistične namene in temelji na upravni oz. institucionalni členitvi držav članic Evropske unije po enotnih merilih. Ozemlje Slovenije obsega na prvi ravni (NUTS 1) celotno državo, na drugi ravni (NUTS 2) se členi na dve enoti, t. i. kohezijski regiji (na Vzhodno Slovenijo in Zahodno Slovenijo), na tretji ravni (NUTS 3) pa se deli na 12 statističnih regij. Podatke o demografiji podjetij prikazujemo razčlenjene na drugi in tretji ravni, tj. na ravni NUTS 2 in NUTS 3. V letu 2015 je v veljavi nova verzija NUTS klasifikacije. Več o spremembah je na voljo na povezavi <http://www.stat.si/statweb/Methods/Classifications>

7.2 OBDELAVA PODATKOV

UREJANJE PODATKOV

Postopkov urejanja podatkov nismo uporabili.

UTEŽEVANJE

Postopkov uteževanja podatkov nismo uporabili.

DESEZONIRANJE

Postopki desezoniranja niso smiselni.

7.3 INDEKSI

Indeksov ne objavljamo.

7.4 NATANČNOST

Natančnosti ne izračunavamo.

7.5 DRUGA POJASNILA

Vsote se zaradi zaokroževanja včasih ne ujemajo.

SURS zagotavlja statistično **zaupnost podatkov**. Podatek, ki je statistično zaščiten zaradi varovanja zaupnosti poročevalskih enot, nadomestimo z znamenjem »z«. Več informacij glede zaupnosti na Uradu lahko uporabnik pridobi na [povezavi https://www.stat.si/statweb/FundamentalPrinciples/StatConf](https://www.stat.si/statweb/FundamentalPrinciples/StatConf).

8 OBJAVLJANJE PODATKOV

- Podatkovna baza SiStat: [Podjetja](#) - Demografija podjetij in hitrorastoča podjetja

Objavljajo se absolutni podatki. Podatki so razčlenjeni po dejavnosti po SKD 2008 in kohezijskih in statističnih regijah po statistični klasifikaciji NUTS.

- Prva objava (Podjetja, Demografija podjetij in hitrorastoča podjetja): Hitrorastoča podjetja, Slovenija, letno.
- Elektronska objava (Podjetja, Demografija podjetij in hitrorastoča podjetja): Hitrorastoča podjetja, podrobni podatki, Slovenija, letno.
- Eurostat, Statistični urad Evropske unije

9 REVIDIRANJE PODATKOV

9.1 OBJAVLJANJE ZAČASNIH IN KONČNIH PODATKOV

Začasnih podatkov ne izkazujemo. Objavimo le končne podatke.

9.2 DEJAVNIKI, KI VPLIVAJO NA ČASOVNO PRIMERLJIVOST

Od leta opazovanja 2013 smo pričeli prikazovati podatke o hitrorastočih podjetjih po spremenjeni metodologiji, vendar smo naredili preračun serij od leta 2008.

Podjetja so bila pred letom 2017 aktivna, če so med letom opazovanja izkazovala prihodke od prodaje ali osebe, ki delajo. Z letom opazovanja 2017 so bile spremenjene metode za vstavljanje podatkov.

Pred letom 2013 med zaposlene niso bili vključeni detaširani delavci v delovnem razmerju pri delodajalcu s sedežem v RS, poslani na delo ali na strokovno izpopolnjevanje v tujino.

Z novo evropsko zakonodajo o poslovnih statistikah se je spremenil nabor opazovanih dejavnosti. Od leta opazovanja 2021 dalje se spremlja dejavnost holdingov (podrazred 64.200 po SKD2008) in ne spremlja več dejavnost članskih organizacij (oddelek 94 po SKD2008). Podatki niso primerljivi za oddelek 64 dejavnosti finančnih storitev, razen zavarovalništva in dejavnosti pokojninskih skladov zaradi na novo opazovanih dejavnosti od leta 2021.

Od vključno leta 2022 so v podatke o zaposlenih vključene tudi osebe, ki so sočasno zaposlene v več podjetjih.

10 DRUGA METODOLOŠKA GRADIVA

Metodološka gradiva na spletni strani SURS so dostopna na <https://www.stat.si/statweb/Methods/QuestionnairesMethodologicalExplanationsQualityReports>.

- Vprašalnik:
 - Podatkov SURS ne zbira z vprašalnikom.
- Poročilo o kakovosti za raziskovanje:
 - Hitrorastoča podjetja (SPR-DEM-HRP)

področje: Podjetja, Demografija podjetij in hitrorastoča podjetja: Hitrorastoča podjetja

- Metodološka pojasnila:

- Podjetja

Področje: Podjetja, podpodročje: Struktura in poslovanje podjetij